

MAX REGER Hillervariationer

Max Reger har gått till musikhistorien som en av sin tids mest produktiva tonsättare, och som en av de tekniskt mest drivna. Han älskade variationsformen och har skrivit variationsverk över teman av Bach, Mozart, Beethoven och den Johann Adam Hiller (1728-1804) som var lärare till Beethovens lärare Neefe och som innehade den prestigeladdade tjänsten som kantor vid Thomaskyrkan i Leipzig. Det tema av Hiller som Reger använde sig av i sitt variationsverk ingår i ett älskvärt sångspel kallat Der Ärndtekrantz (dvs en krans gjord av nyskördade veteax). Reger presenterar omedelbart det glada temat, Andante grazioso, och därpå följer elva variationer där barock, klassicism och senromantik får samsas, där dansartade avsnitt samsas med lärd kontrapunkt. Allt kulminerar i den avslutande dubbelfugan.

Hillervariationerna uruppfördes den 15 oktober 1907 under en konsert till minnet av den kände violinisten Joseph Joachim i Köln. Musiken gjorde stor lycka och innan året var till ända hade man kunnat höra musiken även i Dresden, Heidelberg och Jena.

© Stig Jacobsson

Ny Klassisk Säsong 2008-2009

Vi skickar dig årets program gratis. Beställ hem det från vår hemsida www.mso.se

Välkommen till Malmö Konserthus
Biljetter +4640-34 35 00

MALMÖ
SYMFONI
ORKESTER
VASSILY SINAISKY
PRINCIPAL CONDUCTOR

EFTER JOBBET

Malmö Konserthus, onsdag 16 april kl 18.00

2007/2008

MALMÖ SYMFONIORKESTER
JESÚS LÓPEZ COBOS dirigent
GUNNAR JANSSON introduktion
Marika Fältskog, konsertmästare

CLAUDE DEBUSSY (1862-1918)

Printemps 15 min
Très modéré
Modéré

MAX REGER (1873-1916)
Variationer och fuga över ett
tema av Hiller, op 100 40 min

JESÚS LÓPEZ COBOS dirigent

Jesús López Cobos hade till en början musiken som hobby vid sidan av sina studier i humanistiska ämnen, bl a filosofi, som han studerade vid universiteten i Granada och Madrid och doktorerade i. Så småningom tog hans stora engagemang i olika körer över och han sökte in till musikkonservatoriet i den spanska huvudstaden. Efter musikstudier hemma i Spanien började López Cobos dirigera först för Franco Ferrara i Italien och senare för Hans Swarowsky i Wien. Han tog första pris i Besançon-tävlingen 1968. Från 1970-talet dirigerar han såväl opera som den symfoniska repertoaren. Han var verksam i symfoniorkestern i Prag och därefter vid operan i Venedig. Åren 1981-1990 ledde López Cobos Deutsche Oper Berlin, samtidigt var han bl a förste gästdirigent hos London Philharmonic 1981-1986. Han arbetade också med operaproduktioner vid La Scala i Milano, Metropolitan i New York, Covent Garden i London och Wienoperan. Spanska regeringen och kungahuset hedrade honom för enastående insatser för konsten 1981 och han har sedan dess tagit emot en rad andra utmärkelser både i Spanien och utomlands. López Cobos fick 1986 det prestigefyllda uppdraget som chefsdirigent för Cincinnati Symphony Orchestra som, när han slutade 2001, utsåg honom till chefsdirigent emeritus på livstid.

I Spanien hamnade López Cobos i hetluften i mitten av 1980-talet då han öppet deklarerade sitt missnöje med den byråkrati och det politiska käbbel som drabbade landets nationorkester, där han då var chefsdirigent. Ef-

ter det tog han sin tillflykt till Cincinnati för att fokusera helt och hållet på musiken. Under hans ledning gjorde orkestern ett stort antal skivinspelningar på Telarc, varav många lovordats. Kanske alldeles särskilt Mahlers nionde symfoni från 1997 som ansågs vara i paritet med de allra främsta inspelningarna någonsin. Hemlandet verkar dock ha förlåtit honom; sedan 2003 är han chefsdirigent på pampiga Teatro Real i Madrid, Spaniens nationalscen för opera. Där arrangerar man varje år en tävling som bär hans namn och vinnaren erbjuds en tjänst på två år som assistent vid den högt ansedda operan.

López Cobos har sagt att dirigentens största utmaning är att inte hamna i fokus. De bästa dirigenterna är, enligt honom, diskreta budbärare av ett verks berättelse och uttryck.

CLAUDE DEBUSSY

Printemps

Debussy vid pianot ca 1910 i Paris

Under något århundrade har alla unga franska kompositionsstuderande haft som mål att erövra det åtråvärda Rompriset - så även Claude Debussy. Han erhölet priset som tjugotvååring 1884, och gav sig iväg på en tre år lång vistelse i Rom. Närmare bestämt i franska akademiens egendom Villa Medici, som inte alls var någon lyxvilla. Enligt Debussy var det snarast fråga om en barack. Efterhand kom han att se Romtiden mer som en börda än som ett privilegium, men det finns även många tecken på positiva upplevelser. Han komponerade under tiden de tre verk som förväntades av honom enligt stipendiereglerne. Den första var det nu förkomna symfoniska odet Zuleima och det tredje var La demoiselle élue, ett poème lyrique för röster och orkester. Det andra av de tre verken var Printemps, en symfonisk svit i två satser inspirerad av Sandro Botticellis målning Primavera - båda titlarna syftar på våren.

Debussy skickade sin nya komposition för ordlös damkör och orkester till akademien i Paris, men i synnerhet jurymedlemmen Camille Saint-Saëns var missnöjd med resultatet och kritiserade den unga tonsättarens "irriterande sneglande mot impressionismen. Denna vaga impressionism som är en av de farligaste fienderna till konstnärlig sanning". Men det var just detta Debussy avsett. Printemps måste i själva verket betraktas som ett av den franska impressionismens första storverk, och ett av de första verk där Debussy hittat sig själv. Den ovanliga sättningen förklaras av att "Jag har beslutat att skriva ett verk med en speciell klangfärg, som skapar så många intryck som möjligt ... inte 'vår' som årstid, utan hos levande varelser. Jag ville uttrycka den långsamma och smärtsamma tillblivelsen av varelser och växter i naturen".

Partituret till detta verk försvann, troligen i en brand, och kvar fanns bara Debussys eget arrangemang av verket för kör och pianoduett. 1908 arbetade han på en rekonstruktion, men det slutgiltiga arbetet utfördes av tonsättarkollegan Henri Büsser, som redan orkestrerat flera andra verk av Debussy. Arbetet pågick under Debussys överinseende. Körstämmorna lades över i orkestern, men pianoduon kvarstod som medlemmar i orkestern. Uruppförandet kom att äga rum den 18 april 1913 i Paris. Det är ett charmigt stycke med två satser som hålls ihop av likartade teman. Den första är rapsodisk och kan leda tankarna till Bizet, den andra är mer romantisk, något åt Massenet-hållet.

© Stig Jacobsson

